

Osvobození

Na začátku února 1945 se Terezínem rozšířila zpráva, že 1 200 lidí má odjet transportem do Švýcarska. Mnoho lidí tomu nevěřilo, vřdyt z transportů na Východ se dosud nikdo nevrátil. Transport do Švýcarska – v běžných osobních vagonech místo dobytčích – skutečně odjel. A do Terezína poprvé přišly korespondenční lístky, že do Švýcarska vlak skutečně dojel a že jsou všichni v pořádku.

Začalo se ozývat hřmění letadel.

Na počátku března se v Terezíně zastavil Adolf Eichmann a nařídil nové „zkrašlování“. Bylo rozhodnuto, že bude upraven hřbitov a budou přidány malé náhrobky, budou vybíleny příbytky vězňů, obnoveny modlitebny, do provozu se uvede divadlo a kavárna.

V polovině dubna 1945 přijelo pro dánské obyvatele ghetta několik autobusů Mezinárodního červeného kříže, aby je dopravily domů. Zbylí obyvatelé začali věřit, že osvobození je blízko.

16. 4. 1945 dostal velitel tábora Rahm rozkaz A. Eichmanna, že Terezín má být předán bez boje. Příslušníci SS se ale nechtěli vzdát nadvlády nad táborem a zůstali.

- 5. 2. 1945 - Eva Winklerová odjela osobním vlakem z Terezína do Švýcarska, a tak získala svobodu
- koniec dubna 1945 – Helga Pollaková, Handa Pollaková, a Tella Pollaková se vrátily transportem z Osvětí zpět do Terezína
- 15. 4. 1945 – v Bergen Belsen se osvobození dočkaly Miniam Rosenzweigová a Hanka Wertheimová, dlouho se ještě léčily v nemocnici
- 3. 5. 1945 – nacisté opustili v Terezín, je tu přes 30 tisíc vězňů, správu přebírá Mezinárodní červený kříž pod vedením Paula Dunatra
- 4. 5. 1945 se Eva Ecksteinová dočkaly osvození v Mauthausenu
- 8. 5. 1945 – boje v okolí Terezína, večer je tábor osvobozen Rudou armádou.
- 8. 5. 1945 - v Terezíně se dočkaly osvození Marianne Deutschová, Helga Pollaková, Ella Štejnová, Ella Pollaková, Handa Pollaková
- 12. 5. 1945 Handa Pollaková se vrátila do Prahy
- 14. 5. 1945 – vyhlášena z důvodu tyfu přísná čtrnáctidenní karanténa dětemi přijely do sanatoria ve Štíříně.
- 14. 5. 1945 – vyhlášena z důvodu tyfu přísná čtrnáctidenní karanténa dětemi přijely do sanatoria ve Štíříně.
- 6. července 1945 – Věra Matihová, Anna Flachová (Flaška) s terezínskými dětmi přijely do sanatoria ve Štíříně.
- 6. července 1945 – ve Štíříně zřizuje Přemysl Pitter sanatorium pro bývalé nedospělé vězně
- listopad 1945 – poslední terezínští vězni opouštějí město

Osvobození – úvodní list

VVBN - 20. století očima děvčat z pokoje 28 / kapitola 12

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty s sebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty s sebou do Terezína.

20.4. 1945 začaly znovu přijíždět transporty, vězňové z táborů smrti na východě. Často v nich byli lidé, kteří zažili Osvětim, ale i jiné tábory – např. Buchenwald, Dachau, Mauthausen, Sachsenhausen, Ravensbrück... Jejich zážitky byly terezínským obyvatelům nepochopitelné - a nebo byly zahaleny mlčením. Přijížděli lidé různých národností – Češi, Poláci, Maďaři, Francouzi, Slováci.

22. 4. 1945 bylo rozhodnuto, že Mezinárodní červený kříž je připraven převzít ghetto Terezín. Ale SS stále zůstávali na svých místech.

Koncem dubna s dalšími transporty se do Terezína přišly některé dívky z pokoje 28 – Helga Pollak, která se tu znovu setkala s tatínkem, Handa Pollak, vychovatelka Tella.

Na počátku května nacisté opustili tábor a 3.května převzal ghetto Terezín i policejní vězňáci SS Mezinárodní červený kříž pod svou ochranu.

V ghettu vládli tyfus a mnoho lidí bylo nemocných, byla vyhlášena karanténa. Tyfová epidemie vrcholila na konci května, řada obyvatel se díky rekonvalescenci zdržela déle. Ghetto opouštěli lidé

postupně jeden za druhým, podle toho, jak jim to dovolil zdravotní stav. Poslední obyvatelé ghetta odešli v listopadu 1945. Čekal je nový a jiný život...

